

О. О. Бондаренко, д.б.н., начальник відділу управління інноваційними проектами

e-mail: o.o.bondarenko@gmail.com

Д. В. Гулевець, к.т.н., науковий співробітник лабораторії екобезпеки

e-mail: gulevets@gmail.com

О. М. Гусев, магістр

e-mail: a.m.gusiev@gmail.com

К. В. Журбас, магістр, спеціаліст відділу управління інноваційними проектами освіти

e-mail: kzhurbas08@gmail.com

С. А. Савченко, аспірант

e-mail: serj6670@gmail.com

Національний авіаційний університет
пр-т Космонавта Комарова, 1, м. Київ, 03058, Україна

Г. П. Проців, викладач Тернопільського відділення МАН України,

учитель Бережанської школи-гімназії

ім. Богдана Лепкого, тренер з розвитку місцевих громад

e-mail: kraykvitka@gmail.com

вул. Січових Стрільців, 13, м. Тернопіль, 46001, Україна

вул. Руська, 12, м. Бережани, 47501, Україна

В. В. Шаравара, к.т.н., викладач кафедри екології

e-mail: ecosphere.v@gmail.com

Кам'янець-Подільський національний

університет імені Івана Огієнка

вул. Огієнка, 61, м. Кам'янець-Подільський, 32301, Україна

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ НОВОЇ ПРОЦЕДУРИ ОВД: АНАЛІЗ І ПРОПОЗИЦІЇ

Розглянуто та проаналізовано процедуру оцінки впливу на довкілля (ОВД), що була введена в дію Законом «Про оцінку впливу на довкілля» від 23 травня 2017 року №2059-VIII. Відповідно до Угоди про асоціацію та інших міжнародних зобов'язань України Закон має на меті створення прозорих процедур для уникнення суб'єктивного вирішення питань щодо необхідності проведення такої оцінки у кожному конкретному випадку. Даний нормативно-правовий акт визначає та встановлює вимоги до оцінки впливу на довкілля, у тому числі у випадках транскордонного впливу, передбачає інші процеси прийняття рішень і більший доступ громадськості до інформації. Наведено і обґрунтовано концептуальні прогалини основних положень Закону та підзаконних нормативно-правових актів, які визначають яка саме діяльність підлягатиме ОВД. Зазначені акти містять ряд критичних недосконалостей у структурі виконання, чіткому визначенні компетентності органів державної влади у процесі застосування процедури, а також термінологічні та процедурні неузгодженості. З огляду на результати представлено-го аналізу наведені концептуальні зауваження, які можуть пере-

шкодити повноцінному здійснюванню ОВД. Закон потребує подальшого вдосконалення своєї концепції та структури, а також заходів з практичного запровадження і застосування.

Ключові слова: оцінка впливу на довкілля, планована діяльність, громадське обговорення

Постановка проблеми. На виконання міжнародних зобов'язань України та транспозиції Директиви 2011/92/EU of the European Parliament and of the Council of 13 December 2011 on the assessment of the effects of certain public and private projects on the environment (Директива ЄС) із Стратегічної екологічної оцінки (СЕО) та Оцінки впливу на довкілля (ОВД), а також положень Оргузької конвенції та Конвенції Еспо Верховною Радою України було ухвалено Закон України від 23.05.2017 № 2059-VIII «Про оцінку впливу на довкілля» (далі Закон).

Ухвалення Закону мало на меті модернізувати або запровадити:

- Оцінку наслідків для довкілля і здоров'я людини та розробку заходів, спрямованих на запобігання, відвернення, уникнення, зменшення, усунення значного негативного впливу на довкілля планованої діяльності.
- Участь громадськості та порядок врахування її результатів.
- Відкритість документації для бізнесу та громадськості на всіх етапах процедури ОВД, що зменшує корупційні фактори при прийнятті рішень.
- Чітку та прозору для інвестора процедуру здійснення оцінки впливу та отримання висновку з ОВД.
- Визначений перелік видів діяльності, які вимагають здійснення ОВД.
- Європейську модель ОВД, що забезпечує наближення до законодавства ЄС та виконання вимог міжнародних угод.
- Врегульовану процедуру транскордонної оцінки впливу на довкілля у випадку наявності такого впливу, в тому числі діяльності, яка здійснюється за межами України.

Метою роботи є представити критичний аналіз нещодавно ухваленого Закону України «Про оцінку впливу на довкілля» з метою подальшого вдосконалення його концепції та структури, а також практичного запровадження і застосування.

Основні результати та їх аналіз. Авторський колектив за результатами аналітичних досліджень виявив наступні концептуальні прогалини Закону.

Рішення щодо обов'язковості здійснення ОВД для планованої діяльності (ПД) у відповідності до чч. 2 і 3 ст. 3 Закону приймається власне суб'єктами цієї діяльності. Для випадку, коли суб'єкти вважають, що діяльність не підпадає під критерії обов'язковості ОВД, у Законі не визначено, хто може та зобов'язаний відслідковувати відповідність прийнятих рішень зазначеним критеріям. Хоча Законом передбачена адміністративна відповідальність за провадження ПД, що підлягає ОВД, без здійснення ОВД та отримання рішення про провадження ПД (ч. 6 ст. 15, ст. 17 Закону),

але цього недостатньо без запровадження інструментів передпроектного моніторингу (скринінгу) з боку регулятора.

У Законі повністю відсутня регламентація процедури власне ОВД. Цьому питанню присвячена ст. 6 Закону, що лише визначає загальну структуру звіту з ОВД, і жодним чином не регламентує власне підготовку та оцінку якості звіту, не містить інформацію про критерії (показники) оцінки впливів на довкілля, про замовників та виконавців звіту, їхні права та обов'язки, участь виконавців оцінки у заходах з обговорення планованої діяльності тощо [3].

Задекларований у Законі механізм розгляду, узагальнення та врахування пропозицій громадськості у процесі ОВД фактично не прописаний. Як результат, відсутні чіткі та зрозумілі положення із забезпечення реалізації пропозицій громадськості, що може призводити до довільного трактування і реалізації цього механізму.

Структурою звіту з ОВД, що запропонована в Законі, окремо не передбачений соціальний блок питань. Так, згадуються ризики для здоров'я населення та опис здоров'я населення (як фактор, що може зазнати впливу), але не більше. Розділи стосовно здоров'я населення, питань міграції, економічної ситуації, можливих соціальних напружень звітом не передбачаються.

Висновком з ОВД може передбачатися необхідність післяпроектного моніторингу. Закон не передбачає випадки, коли саме такий моніторинг повинен застосовуватись, а також не містить критеріїв, якими би керувалися відповідні органи при включенні у Висновок з ОВД обов'язку проводити моніторинг. Не зазначено, хто відповідає за проведення та проводить цей вид моніторингу, включно з публікацією у Єдиному реєстрі з ОВД (Реєстр з ОВД) його результатів з наданням оцінки стосовно дотримання попередньо затверджених (задекларованих) умов і критеріїв.

Відклавши у бік складні бюрократичні процедури, фундаментальна роль Закону зводиться, якщо говорити коротко, до обмеження (не підвищення) деякої сталої швидкості погіршення якості довкілля. Водночас, Закон не містить положень, які б стимулювали, заохочували, сприяли рішенням, направленим на запровадження інноваційних екосистемних підходів у економіку на заміну суто споживацькій парадигмі – що більше фізичні обсяги виробництва і споживання, то краще.

Окрему увагу автори присвятили питанню аналізу термінології, яка використовується в новому Законі. Після скасування Закону України «Про екологічну експертизу» склалося враження, що саме словосполучення «ОВНС» (оцінка впливів на навколишнє середовище) було виведено з нормативного ужитку. Але глибокий аналіз законодавства приводить до думки, що з прийняттям Закону України «Про оцінку впливу на довкілля» Мінприроди та Мінрегіонбуд почали функціонувати окремо один від одного, бо як виявилось, що залишились обидва терміни: і ОВНС, і ОВД.

Це проявляється в тому, що для подання проектної документації на будекспертизу дійсно потрібно готувати Том ОВНС (згідно ДБН 2.2.1-2003). Але в цьому Томі ОВНС має бути екологічний висно-

вок, що отриманий відповідно до нового Закону України «Про оцінку впливу на довкілля». Щоб отримати цей екологічний висновок також потрібно готувати Звіт з ОВД. В Законі України «Про оцінку впливу на довкілля» детально не прописана структура змісту цього Звіту, а є просто перелік того, що має бути у Звіті (до речі, цей перелік може доповнюватися додатковими вимогами уповноваженого територіального органу (ТО) / центрального органу (ЦО) та громадськістю).

Обраний Законом підхід до регулювання відносин з ОВД виключно «планованої» діяльності не узгоджується з його назвою, оскільки, окрім планованої діяльності, така оцінка впливу включає також стратегічну екологічну оцінку, оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті, оцінку поточної діяльності, що вже чинить вплив на довкілля.

Стаття 1 Закону визначає термін «вплив на довкілля – будь-які наслідки планованої діяльності для довкілля, зокрема, наслідки для безпечності життєдіяльності людей та їхнього здоров'я, флори, фауни, біорізноманіття, ґрунту, повітря, води, клімату, ландшафту, природних територій та об'єктів, історичних пам'яток та інших матеріальних об'єктів чи для сукупності цих факторів, а також наслідки для об'єктів культурної спадщини чи соціально-економічних умов, які є результатом зміни цих факторів». Проте, з даного визначення не зрозуміло, чи йдеться про майбутній вплив певної діяльності, який буде оцінюватися в майбутньому, чи це вже наслідки такої діяльності [3].

Вкрай невдалим також є визначення терміну «громадськість – одна чи більше фізичних або юридичних осіб, їх об'єднання, організації або групи», оскільки органи державної влади і органи місцевого самоврядування також є юридичними особами.

Крім того, використання в Законі терміну «зацеплена держава» здійснюється у переносному, а не прямому значенні, що, на нашу думку, є неприпустимим для Закону. Тому з метою позначення держави, інтереси якої зазнали певного негативного впливу, видається за доцільне вживати термін «заінтересована держава» або «держава, інтереси якої зазнали впливу» (ключове слово – інтереси).

На думку авторів, Закон містить ряд процедурних недосконалостей. Найявна внутрішня суперечність щодо подання оголошення про громадське обговорення:

1. З одного боку, згідно ч. 3 ст. 4 Закону суб'єкт господарювання (далі Заявник) оприлюднює оголошення про початок громадського обговорення (ГО) Звіту з ОВД не пізніше трьох робочих днів з дня їх подання до уповноваженого ТО / ЦО.
2. З іншого боку, згідно пп. 3 п. 6 Порядку Постанови Кабміну України від 13 грудня 2017 р. за № 1026 «Про затвердження Порядку передачі документації для надання висновку з оцінки впливу на довкілля та фінансування оцінки впливу на довкілля та Порядку ведення Єдиного реєстру з оцінки впливу на довкілля» після підготовки Звіту з ОВД Заявник подає уповноваженому ТО / ЦО оголошення разом з відомостями, що підтверджують опублікування оголошення про початок ГО Звіту з ОВД [4].

Таким чином, у першому випадку Заявник оприлюднює оголошення про початок ГО **після його подання** уповноваженому

ТО / ЦО, а у другому випадку він подає оголошення одночасно з підтвердженням факту і дати опублікування. Тобто у другому випадку оголошення мало б бути **оприлюднено до подання**.

Законом визначено два випадки, коли уповноважений ЦО надсилає повідомлення Заявника про плановану діяльність до підпорядкованих органів, а саме:

1. у випадку, якщо ПД стосується чорнобильської зони відчуження повідомлення направляється Заявником безпосередньо до уповноваженого ЦО (абз. 1 ч. 4 ст. 4 Закону) або уповноважений ТО надсилає повідомлення, отримане від Заявника, до уповноваженого ЦО (п.3 ст.3 Закону). Після цього уповноважений ЦО надсилає повідомлення Заявника на розгляд Державному агентству з управління зоною відчуження з метою отримання від останнього зауважень та пропозицій.
2. У іншому випадку Заявник має право самостійно подати повідомлення про ПД безпосередньо до уповноваженого ЦО (абз. 2 ч. 4 ст. 4 Закону). У такому випадку уповноважений ЦО протягом трьох робочих днів з дня отримання такого повідомлення надсилає копію повідомлення до уповноваженого ТО за місцем провадження діяльності з метою отримання його зауважень та пропозицій.

В обох зазначених випадках залишається невизначеними терміни розгляду повідомлення цими органами, а також використання їхніх зауважень та пропозицій.

Не визначені критерії прийняття рішення про обов'язковість здійснення оцінки трансграничного впливу на довкілля уповноваженим ЦО. У ч. 2 ст. 14 Закону лише наявна бланкетна норма з посиланням на відсутній порядок, що мав би бути встановлений Кабміном України.

Розмір плати за проведення громадського обговорення в процесі здійснення ОВД затверджується уповноваженим ЦО за погодженням з Мінекономрозвитку у відповідності до критеріїв, визначених у ч. 15 Порядку Постанови Кабміну України від 13 грудня 2017 р. за №1026. Але самий розмір плати в Законі не визначено, посилання на інші нормативно-правові акти з цього питання – відсутні [4].

Згідно ч. 6. ст. 7 Закону ГО ПД починається з дня офіційного оприлюднення оголошення про початок ГО Звіту з ОВД. Згідно додатку 3 Постанови Кабміну України від 13 грудня 2017 р. за №1026 дата офіційного опублікування оголошення про початок ГО Звіту з ОВД в Реєстрі з ОВД автоматично генерується програмними засобами ведення Реєстру з ОВД. Таким чином, дата публікації оголошення про початок ГО має бути зазначена в Реєстр з ОВД, що дає змогу громадськості визначити термін подачі зауважень до Звіту з ОВД, можливість якої визначена ч. 1 ст. 7 Закону. Натомість, у Реєстрі з ОВД не відображається дата офіційного опублікування оголошення про початок ГО Звіту з ОВД, що унеможливає здійснення зазначених вимог законодавства [5, 6].

Частиною 4 ст. 17 Закону запроваджується адміністративна відповідальність посадових осіб та громадян – суб'єктів підприємницької діяльності за правопорушення у сфері ОВД, проте не ви-

значається орган (посадова особа), уповноважений на розгляд справ про такі адміністративні правопорушення.

Статтею 11 Закону визначені суб'єкти прийняття рішення щодо провадження ПД. Це або орган державної влади або орган місцевого самоврядування. Судячи з процедури ОВД суб'єкти прийняття рішення щодо провадження ПД не є тотожними до уповноважених територіального або центрального органів. Скоріше за все у випадку органу місцевого самоврядування ним може бути рада певного рівня, як-то: обласна, районна, міська, районна у місті, сільська, селищна. У випадку органу державної влади не зрозуміло, що це за орган. Головним ризиком ту є те, що порядок визначення належного органу державної влади або органу місцевого самоврядування, до якого має подавати Заявник пакет документів (Звіт про ОВД, Звіт про ГО, висновок з ОВД – ч. 1 ст. 11 Закону), відсутній [3].

На наш погляд, Закон містить положення, які допускають ризиковані ситуації у напрямку попередження та недопущення еконебезпечної планованої діяльності. Насторожує процес підготовки Висновку з ОВД на рівні уповноважених ТО, а саме: департаменти екології та природних ресурсів або їх аналоги підпорядковано обласним державним адміністраціям (ОДА), а на місцях де-факто практикується суто вертикальна модель управління, коли доручення Голови ОДА виконуються без заперечень.

Також викликає стурбованість можливість санкціоновано-го приховування інформації, а саме, включення п. 8 ст. 4 Закону «У виняткових випадках, якщо документація щодо планованої діяльності чи звіт з оцінки впливу на довкілля містять конфіденційну інформацію суб'єкта господарювання, така інформація за обґрунтованою заявою суб'єкта господарювання відокремлюється, а решта інформації надається для ознайомлення громадськості. Якщо впродовж роботи об'єкта буде виявлено «значний негативний вплив» на життя і здоров'я населення чи довкілля (якщо такий вплив не був оцінений або істотно змінює результати оцінки), суд скасовує Рішення про провадження діяльності (Висновок з ОВД) та припиняє роботу об'єкта. При цьому Закон не деталізує (та не наводить жодних критеріїв того), який саме вплив буде вважатися «значним», ким він повинен бути виявлений та у яких документах може бути зафіксований.

З іншого боку, за інсайдерською інформацією, уповноважені ТО інструктуються на уникання негативних висновків. Натомість мають бути задані умови, які суб'єкт господарювання повинен забезпечити під час здійснення ПД.

Як вбачається із формулювання ч. 2 ст. 16 Закону, підстави для зупинення експлуатації не є вичерпними: «Діяльність підприємств тимчасово забороняється (зупиняється) у разі порушення законодавства у сфері оцінки впливу на довкілля, **зокрема...**». Це створює ризик довільного застосування даної санкції [3].

Закон не деталізує, у якому разі порушення вважаються систематичними (ч. 3 ст. 16 Закону). Також Закон не дає орієнтирів, якими би керувався суд для визначення об'єкту, що має бути зупинений (у яких випадках це має бути все підприємство, коли можна зупинити тільки один цех, чи співвідноситься це питання з такими поняттями, як об'єкт прав чи об'єкт будівництва?).

Висновок з ОВД враховується у процесі прийняття рішення про провадження ПД (ч. 2 ст. 9 Закону) без вичерпного визначення критеріїв, щоб могли стати підставою для відмови у видачі такого рішення. Це може призвести до збільшення корупційних чинників під час прийняття рішення.

Дуже хитким місцем Закону є питання Експертних комісій з ОВД. Положення про експертну комісію з оцінки впливу на довкілля, кваліфікаційні вимоги до експертів та порядок ведення Реєстру експертів з ОВД затверджуються уповноваженим ЦО (ст. 10 Закону). Тобто Комісії є суто відомчими, без прозорих правил і впливу спільноти на відбір членів комісії. Жодним чином не визначена відповідальність експертів за достовірність і якість наданих експертних послуг (за прикладом відповідальності експерта у кримінальному судочинстві). Також не прописані модель і правила ухвалення рішень експертними комісіями. Таким чином є майже невідворотний ризик перетворення цих комісій на слухняні машини для «потрібних» голосувань. Також Законом не визначені будь-які матеріальні (інтелектуальні) результати діяльності експертів та експертної комісії (висновки, звіти тощо). І це за умов оплачуваної роботи експертів (п. 14 Порядку передачі документації для надання висновку з оцінки впливу на довкілля та фінансування оцінки впливу на довкілля, Постанова Кабміну України від 13 грудня 2017 р. за №1026).

Висновки. Новим законом скасовано чинність попереднього аналогічного закону «Про екологічну експертизу». Відмінності нового закону відносно скасованого попередника помітні навіть за результатами швидкого огляду:

1. Фактично замінений старий термін «ОВНС» на новий «ОВД».
2. Введено електронний облік документації. Інформація про планову діяльність, стосовно якої здійснюється процедура ОВД, реєструється в спеціальному загальнодоступному реєстрі ОВД.
3. Тривалість дії висновку з ОВД встановлена 5 років, коли тривалість дії висновку про екологічну експертизу становила 3 роки.
4. Уповноважені органи та громадськість надають умови щодо обсягу досліджень та рівня деталізації інформації, що підлягає включенню до Звіту з ОВД.
5. Громадське обговорення встановлено окремим етапом процедури ОВД.
6. Розробник звіту з ОВД або інвестор не можуть бути організаторами громадських слухань. Організатором визначена або окрема юридична (чи фізична) особа, обрана за результатами тендеру, або уповноважений орган.
7. Негативні результати Громадських слухань не можуть бути причиною негативного висновку з ОВД чи відмови у наданні дозволу на провадження господарської діяльності.
8. Замість відмови Висновок з ОВД може включати умови провадження планованої діяльності, або екологічні умови реалізації планованої діяльності.
9. Всі витрати щодо проведення процедури ОВД покладені на інвестора.

Закон про містобудівну діяльність гармонізований із Законом про ОВД. В ньому відсутнє згадування про ОВНС і чітко вказується, що до проектної документації додаються результати оцінки впливу на довкілля. Це може бути: звіт з ОВД, звіт про громадське обговорення, висновок з оцінки впливу на довкілля.

Водночас Закон містить низку концептуальних та структурних прогалин, термінологічних та процедурних неузгодженостей, а також створює ряд нових ризиків в процесі свого запровадження та застосування.

Пропозиції. Таким чином, з огляду на результати представленого аналізу Закон потребує подальшого вдосконалення своєї концепції та структури, а також заходів з практичного запровадження і застосування, а саме:

1. Організувати відкриті обговорення і підготувати проект змін до Закону і підзаконних актів на базі представленого критичного аналізу.
2. Запровадження постійної серії методичних рекомендацій з питань підготовки звіту з ОВД по окремих галузях діяльності.
3. Сприяння створенню сервісів з надання консультаційно-методичних послуг і супроводу процесу ОВД.
4. Виведення експертної діяльності та діяльності експертних комісій з-під прямого контролю Міністерства. Для цього розробити, включно з відкритим публічним обговоренням:
 - положення про експертні комісії з ОВД;
 - порядок проведення експертизи та прийняття рішень експертною комісією;
 - кваліфікаційні вимоги до експертів;
 - порядок організації та ведення незалежного реєстру експертів;
 - технічне завдання з розробки відкритих веб-інструментів ведення незалежного відкритого рейтингу експертів, відкритої незалежної процедури добору членів експертних комісій;
 - порядок, включно з тарифом, оплати роботи експертів;
 - зміни до п. 7 Порядку ведення Єдиного реєстру з оцінки впливу на довкілля Постанови Кабміну України від 13 грудня 2017 р. за №1026, якими визначити включення звітів і висновків експертної комісії як обов'язкових документів реєстраційної справи з ОВД.

Список використаних джерел:

1. Висновок Головного науково-експертного управління 11 листопада 2016 [Електронний ресурс] // Офіційний портал Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://bit.ly/2qFDqjC>.
2. Зауваження Головного юридичного управління від 03 жовтня 2016 [Електронний ресурс] // Офіційний портал Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://bit.ly/2qGH5hY>.
3. Про оцінку впливу на довкілля: Закон України від 23 травня 2017 року № 2059-VIII [Електронний ресурс] // Офіційний портал Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://bit.ly/2HwYuDj>.
4. Про затвердження Порядку передачі документації для надання висновку з оцінки впливу на довкілля та фінансування оцінки впливу на довкілля та Порядку ведення Єдиного реєстру з оцінки впливу на до-

вкілля: Постанова КМУ від 13 грудня 2017 р. № 1026 [Електронний ресурс] // Офіційний портал Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://bit.ly/2HwYuDj>.

5. Про затвердження порядку проведення громадських слухань у процесі оцінки впливу на довкілля: Постанова КМУ від 13 грудня 2017 р. №989 [Електронний ресурс] // Офіційний портал Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://bit.ly/2vreKku>.
6. Критерії визначення планованої діяльності, яка не підлягає оцінці впливу на довкілля, та критеріїв визначення розширень і змін діяльності та об'єктів, які не підлягають оцінці впливу на довкілля: Постанова КМУ від 13 грудня 2017 р. №1010 [Електронний ресурс] // Офіційний портал Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1010-2017-%D0%BF>.
7. Пропозиції Президента до Закону «Про оцінку впливу на довкілля» [Електронний ресурс] // Офіційний портал Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://bit.ly/2qGH5hY>.

References:

1. Zauvazhennia Holovnoho yurydychnoho upravlinnia vid 03 zhovtnia 2016 [Web resource] // Ofitsiyni portal Verkhovnoi Rady Ukrainy. – Access regime: <http://bit.ly/2qGH5hY> (in Ukrainian).
2. Vysnovok Holovnoho naukovo-ekspertnoho upravlinnia 11 lystopada 2016 [Web resource] // Ofitsiyni portal Verkhovnoi Rady Ukrainy. – Access regime: <http://bit.ly/2qFDqjC> (in Ukrainian).
3. Pro otsinku vplyvu na dovkillia: Zakon Ukrainy vid 23 travnia 2017 roku № 2059-VIII // Ofitsiyni portal Verkhovnoi Rady Ukrainy. – Access regime: <http://bit.ly/2HwYuDj> (in Ukrainian).
4. Pro zatverdzhennia Poriadku peredachi dokumentatsii dlia nadannia vysnovku z otsinky vplyvu na dovkillia ta finansuvannia otsinky vplyvu na dovkillia ta Poriadku vedennia Yedynoho reiestru z otsinky vplyvu na dovkillia: Postanova KМУ vid 13 hrudnia 2017 r. № 1026 [Web resource] // Ofitsiyni portal Verkhovnoi Rady Ukrainy. – Access regime: <http://bit.ly/2HwYuDj> (in Ukrainian).
5. Pro zatverdzhennia poriadku provedennia hromadskykh slukhan u protsesi otsinky vplyvu na dovkillia: Postanova KМУ vid 13 hrudnia 2017 r. №989 [Web resource] // Ofitsiyni portal Verkhovnoi Rady Ukrainy. – Access regime: <http://bit.ly/2vreKku> (in Ukrainian).
6. Kryterii vyznachennia planovanoi diialnosti, yaka ne pidlihaie otsinti vplyvu na dovkillia, ta kryteriiv vyznachennia rozshyren i zmin diialnosti ta obiektiv, yaki ne pidlihaiut otsinti vplyvu na dovkillia: Postanova KМУ vid 13 hrudnia 2017 r. № 1010 [Web resource] // Ofitsiyni portal Verkhovnoi Rady Ukrainy. – Access regime: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1010-2017-%D0%BF> (in Ukrainian).
7. Propozytzii Prezydenta do Zakonu «Pro otsinku vplyvu na dovkillia» [Web resource] // Ofitsiyni portal Verkhovnoi Rady Ukrainy. – Access regime: <http://bit.ly/2qGH5hY> (in Ukrainian).

O. Bondarenko, D. Sc.,

e-mail: o.o.bondarenko@gmail.com

D. Gulevets, Ph. D., researcher of ecosafety laboratory

e-mail: gulevets@gmail.com

O. Husiev, M. Sc. Specialist, Department for Innovation Project Management in Education

e-mail: aa.m.gusiev@gmail.com

K. Zhurbas, M. Sc. Specialist, Department
for Innovation Project Management in Education
e-mail: kzhurbas08@gmail.com

S. Savchenko, postgraduate student
e-mail: serj6670@gmail.com
National Aviation University

Kosmonavta Komarova Ave., 1, Kyiv, 03058, Ukraine

H. Protsiv, teacher of the Ternopil separation MAN Ukraine, teacher
Berezhansky schools-gymnasia the name of Bohdan Lepkogo,
trainer from development of local societies
e-mail: kraykvitka@gmail.com

Sichevikh Sagittarius str., 13, Ternopil, 46001, Ukraine
Ruska str, 12, Berezhany, 47501, Ukraine

V. Sharavara, Ph. D., lecturer chair of ecology
e-mail: ecosphere.v@gmail.com

Kamyanets-Podilskyi Ivan Ohiienko National University
Ohiienska str. 61, Kamyanets-Podilskyi, 32301, Ukraine

ISSUES OF THE NEW EIA PROCEDURE: COMMENTS AND PROPOSALS

Purpose. The Environmental Impact Assessment (EIA) procedure, which was introduced by the Law «On Environmental Impact Assessment» No. 2059-VIII on May 23, 2017, is considered and analyzed. **Methodology.** Positions of Directive 2014/52/EU, Association Agreement and other international obligations of Ukraine which implementation should establish clear requirements for the procedure for environmental impact assessment, including in cases of transboundary impact, involves other decision-making processes and wider access to information. **Results.** Considered normative acts contains a number of critical imperfections in the structure of execution, list of documents, definition of authorities competence during the procedure application process as well as terminological inconsistencies. **Originality and practical value.** The conceptual gaps of main provisions of the Law and subordinate normative legal acts, which determine what kind of activity will be subject to EIA are presented and grounded. They are directed on creating of transparent procedures aimed to avoid subjective decision-making on case-by-case basis. **Conclusion.** Taking into account results of presented analysis there are given conceptual remarks that may hinder complete implementation of the EIA. The law needs further improvement of its concept and structure, as well as practical implementation and implementation measures.

Key words: environmental impact assessment, planned activities, public discussion

О. О. Бондаренко, д.б.н., начальник отдела
управления инновационными проектами
e-mail: o.o.bondarenko@gmail.com

Д. В. Гулевец, к.т.н., научный сотрудник
лаборатории экобезопасности
e-mail: gulevets@gmail.com

О. М. Гусев, магистр, специалист отдела управления
инновационными проектами образования
e-mail: a.m.gusiev@gmail.com

К. В. Журбас, магистр, специалист отдела
управления инновационными проектами образования
e-mail: kzhurbas08@gmail.com

С. А. Савченко, аспирант
e-mail: serj6670@gmail.com

Национальный авиационный университет
пр-т Космонавта Комарова, 1, м. Киев, 03058, Украина

Г. П. Процив, преподаватель Тернопольского
отделения МАН Украины, учитель Бережанской школы-гимназии
им. Богдана Лепкого, тренер по вопросам развития местных общин
e-mail: kgaуkvitka@gmail.com

ул. Сечевых Стрельцов, 13, г. Тернополь, 46001, Украина
ул. Руска, 12, г. Бережаны, 47501, Украина

В. В. Шаравара, к.т.н., преподаватель кафедры экологии
e-mail: ecosphere.v@gmail.com

Каменеу-Подольский национальный университет имени Ивана Огиенко
ул. Огиенко, 61, м. Каменеу-Подольский, 32301, Украина

ПРОБЛЕМНЫЕ ВОПРОСЫ НОВОЙ ПРОЦЕДУРЫ ОВОС: АНАЛИЗ И ПРЕДЛОЖЕНИЯ

Рассмотрена и проанализирована процедура оценки воздействия на окружающую среду (ОВОС), которая была введена в действие Законом «Об оценке воздействия на окружающую среду» от 23 мая 2017 №2059-VIII. В соответствии с Соглашением об ассоциации и других международных обязательств Украины Закон имеет целью создание прозрачных процедур во избежание субъективного решения вопросов о необходимости проведения такой оценки в каждом конкретном случае. Данный нормативно-правовой акт определяет и устанавливает требования к оценке влияния на окружающую среду, в том числе в случаях трансграничного воздействия, предполагает другие процессы принятия решений и больший доступ к информации. Приведены и обоснованы концептуальные пробелы основных положений Закона и подзаконных нормативно-правовых актов, определяющих, какая именно деятельность будет подлежать ОВОС. Указанные акты содержат ряд критических несовершенств в структуре исполнения, четком определении компетентности органов государственной власти в процессе применения процедуры, а также терминологические и процедурные несогласованности. Учитывая результаты представленного анализа, приведены концептуальные замечания, которые могут помешать полноценному проведению ОВД. Закон требует дальнейшего совершенствования своей концепции и структуры, а также мероприятий по практическому внедрению и применению.

Ключевые слова: оценка влияния на окружающую среду, планированная деятельность, общественное обсуждение

Отримано: 18.10.2018